

Zaaknummer : 01047431
Ons Kenmerk : ODH591999
Datum : 19-05-2023

Beschikking

Wet natuurbescherming - Soortenbescherming

Onderwerp

Op 27 oktober 2022 hebben wij een aanvraag om ontheffing geregistreerd als bedoeld in artikel 3.3, eerste lid, en 3.8, eerste lid van de Wet natuurbescherming. De aanvraag heeft betrekking op het renoveren van 58 woningen aan de Anjelier 11-15 en 22-30, Hyacint 1-7, Zonnebloem 13-21, 18, Aster 34-44 en Fresia 93-103 te Krimpen aan den IJssel en is aangevraagd namens Stichting QuaWonen. De aanvraag betreft het opzettelijk, beschadigen, vernielen of wegnemen van nesten of rustplaatsen van de huismus, het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis en het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis. Ontheffing wordt gevraagd voor het overtreden van de verbodsbepalingen zoals genoemd in:

- artikel 3.1, tweede lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen of wegnemen van nesten of rustplaatsen van de huismus (*Passer domesticus*);
- artikel 3.5, tweede lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*);
- artikel 3.5, vierde lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*).

De ontheffing wordt aangevraagd voor 1 september 2023 tot en met 30 oktober 2025.

Besluit

Wij besluiten:

- I. de aangevraagde ontheffing te verlenen aan Stichting QuaWonen;
- II. de voorschriften 1 tot en met 14 te verbinden aan deze ontheffing;
- III. de aanvraag en de aanvullende informatie van 13 februari 2023 onderdeel te laten zijn van deze ontheffing;
- IV. dat deze ontheffing geldig is vanaf 1 september 2023 tot en met 30 oktober 2025.

Ondertekening

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
namens dezen,

ing. L. Hopman
Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

Rechtsmiddelen

Voor de mogelijkheid rechtsmiddelen aan te wenden tegen deze beschikking wijzen wij op de desbetreffende tekst in het begeleidende schrijven.

VOORSCHRIFTEN

Algemene voorschriften

- 1 De ontheffinghouder dient:
 - de start van de werkzaamheden schriftelijk te melden (startmelding);
 - het ecologisch werkprotocol op te sturen bij de startmelding van de werkzaamheden;
 - eventuele wijzigingen gedurende de uitvoering een week van tevoren schriftelijk te melden;
 - de beëindiging van de werkzaamheden uiterlijk één week van tevoren te melden.

Voorgaande meldingen dienen gericht te worden aan de Unit Groen Bodem en Opsporing van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, Postbus 550, 3300 AN te Dordrecht, telefoonnummer 078-7708585, e-mailadres meldingwnb@ozhz.nl onder vermelding van 'flora en fauna'.
- 2 De ontheffinghouder is ervoor verantwoordelijk dat zijn personeel of derden welke betrokken zijn bij de uitvoering van het project op de hoogte zijn van de voorschriften in deze ontheffing en de maatregelen in het rapport 'Rapportage activiteitenplan KY.027 te Krimpen aan den IJssel' van 9 september 2022 en de aanvullende informatie van 13 februari 2023. Hiervoor dient een ecologisch werkprotocol te worden opgesteld en op de locatie aanwezig te zijn. In het ecologisch werkprotocol dient in ieder geval het volgende te worden opgenomen:
 - a) de voorwaarden zoals opgenomen in deze ontheffing;
 - b) aanduiding van de locatie van het plangebied;
 - c) de uit te voeren werkzaamheden;
 - d) de periode waarin de werkzaamheden uitgevoerd worden;
 - e) de mitigerende en compenserende maatregelen;
 - f) de momenten waarop ecologische begeleiding ingeschakeld wordt.
 - g) het bijhouden van een logboek van de ecologische begeleiding.
- 3 Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing, het ecologisch werkprotocol en een logboek van de ecologische begeleiding (i.c. controle, vrijgave werkzaamheden) op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren. De genoemde documenten mogen langs de elektronische weg, leesbaar worden getoond.
- 4 De werkzaamheden dienen ecologisch begeleid te worden door een ecologisch deskundige¹ op het gebied van de huismus en de gewone dwergvleermuis.

¹ Onder een deskundige wordt verstaan:

Een ecologisch deskundige is iemand die ecologisch advies geeft of werkzaamheden begeleidt op het gebied van leefgebieden en/of (beschermd) soorten. Hij of zij heeft schriftelijk aantoonbare ervaring en specifieke ecologische kennis, vergelijkbaar met een afgeronde mbo-, hbo- of universitaire opleiding, met als zwaartepunt Nederlandse ecologie.

De ecologisch deskundige heeft voldoende kennis en jarenlange ervaring om ecologisch onderzoek uit te kunnen voeren en advies te kunnen geven. Hij of zij:

- (her)kent de functionaliteit van leefgebieden van (beschermd) soorten;
- heeft kennis van de algemeen erkende onderzoeks- en monitoringsmethoden;
- kan resultaten onderbouwd rapporteren en ecologische werkprotocollen uitwerken;
- kan ontheffing aanvragen opstellen of daarbij ondersteunen;
- kan anticiperen op en heeft voortschrijdend inzicht in het uitvoeren van ecologisch werk in de praktijk. (inclusief vrijstellingen en gedragscodes);
- kan specifieke ecologische maatregelen toepassen en begeleiden;
- zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van de soortenbescherming en is werkzaam bij Nederlandse natuurorganisaties, (semi)overheidsinstanties en/of een ecologisch adviesbureau dat bij voorkeur is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus.

- 5 De ontheffinghouder dient, met in achtneming van de voorschriften in deze ontheffing, de maatregelen uit te voeren zoals beschreven in het rapport 'Rapportage activiteitenplan KY.027 te Krimpen aan den IJssel' van 9 september 2022 en de aanvullende informatie van 13 februari 2023.
- 6 Indien een of meerdere in voorschrift 5 bedoelde maatregelen onverhoopt niet uitvoerbaar zijn, dienen hiervoor minimaal gelijkwaardige maatregelen voor wat betreft de functionaliteit en effectiviteit te worden getroffen.
- 7 Tijdig, uiterlijk één maand, voordat de in voorschrift 6 bedoelde maatregelen wordt uitgevoerd, dient deze ter goedkeuring aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid te worden voorgelegd.
- 8 De details over de plaatsing, de types en het onderhoud van de voorzieningen dienen te worden gemeld via het registratieformulier verblijfsvoorzieningen op <https://eloket.odh.nl/verblijfsvoorzieningen>. Deze meldingen dienen te worden gedaan:
 - a voor tijdelijke voorzieningen: uiterlijk twee weken na het verzenden van deze ontheffing;
 - b voor permanente voorzieningen: uiterlijk één week voor het plaatsen van de permanente voorzieningen.

Specifieke voorschriften

- 9 Zowel de reeds geplaatste 30 tijdelijke als de nog te plaatsen permanente voorzieningen moeten functioneel zijn gedurende de periode waarvoor deze worden ingezet. De voorzieningen dienen minimaal eenmaal per jaar gecontroleerd te worden door een ecologisch deskundige op de functionaliteit en – indien nodig – dient de functionaliteit van de voorziening op een zo kort mogelijk termijn hersteld te worden. Het controleren op functionaliteit van de nestkasten dient uitgevoerd te worden buiten de broedperiode van de huismus. Bovendien moeten de tijdelijke voorzieningen zich te allen tijde buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden bevinden.
- 10 Het verwijderen van de vier tijdelijke vleermuiskasten van type VMT1 van Unitura en de dertig tijdelijke huismusnestkasten van type HMT1 van Unitura dient te worden uitgevoerd onder begeleiding van een ecologisch deskundige op het gebied van de huismus en de gewone dwergvleermuis (zie vs.4). Na inachtneming van een gewenningsperiode van minimaal zes maanden voorafgaand aan de start van het paarseizoen voor de gewone dwergvleermuis en drie maanden voor de huismus waarin zowel de tijdelijke als de permanente voorzieningen aanwezig en beschikbaar zijn, mogen de tijdelijke kasten alleen verwijderd worden nadat door de ecologisch deskundige is vastgesteld dat de kast is verlaten.
- 11 Het ongeschikt maken van de huismusnesten dient verricht te worden buiten het broedseizoen van de huismus, die loopt van 1 maart tot 1 september en buiten koude perioden (gedefinieerd als perioden met gedurende 3 tot 5 dagen aanhoudende (nacht)vorst onder begeleiding van een ecologisch deskundige (zie vs.4). Indien sprake is van late broedsels dient ook de maand september te worden ontzien. Zulks ter beoordeling van de deskundige. Indien er nestplaatsen in gebruik zijn dient het ongeschikt maken plaats te vinden nadat de betreffende exemplaren van de huismus de nestlocatie uit eigen vrije beweging hebben verlaten.

- 12 Het ongeschikt maken van de huidige paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis dient te worden uitgevoerd buiten de kwetsbare paar- en winterperiode van de gewone dwergvleermuis die loopt van 15 april tot en met 15 augustus onder begeleiding van een ecologisch deskundige. Het gebruik van netten, glaswol of purschuim is onder geen enkele voorwaarde toegestaan. Om vleermuizen redelijkerwijs de mogelijkheid te geven om de verblijfplaats te verlaten voordat met de werkzaamheden wordt gestart, dienen voorzieningen zoals exclusion flaps gedurende minimaal vijf aaneengesloten dagen te worden ingezet. De weersomstandigheden dienen op deze dagen gunstig te zijn (minimaal 8 graden, droog en een windkracht van <5 Bft) en deze dienen door de ecologisch deskundige te worden opgenomen in een logboek. Na het ongeschikt maken, en voorafgaand aan de werkzaamheden, dient een controlebezoek door een ecologisch deskundige te worden uitgevoerd met behulp van een batdetector om de aanwezigheid van vleermuizen in de bebouwing uit te sluiten, alvorens het plangebied wordt vrijgegeven.
- 13 Indien invliegopeningen met elkaar in verbinding staan is het per strekkende meter, onder voorwaarde dat minimaal één van deze openingen ongeschikt wordt gemaakt door middel van een exclusion flap, toegestaan om de overige openingen ongeschikt te maken door middel van weringsborstels, rugvulling, schuimrubber of rondschuim zonder plakranden.
- 14 a) In de permanente situatie dienen dertig HMP2 inmetstelstenen van Unitura geplaatst te worden en/of vogelschroot onder de derde of vierde pannenlat zodat de eerste drie rijen dakpannen beschikbaar zullen zijn voor de huismus en er per woning ruimte komt voor vier tot zes huismusnesten. De openingen dienen daarbij minimaal 50 centimeter van elkaar te liggen als de nestingen zichtbaar zijn voor de huismus die in de naastliggende nestingang zit. De opening die toegang biedt tot de ruimte onder de dakpannen dient dan minimaal 3,4 cm te zijn. De ruimte tussen de dakplaat en de onderzijde van de dakpan dient dan minimaal 8 cm te zijn en de ondergrond in de ruimte mag niet glad zijn en moet voldoende grip bieden voor de huismus. De inmetstelstenen dienen zo dicht mogelijk bij de oorspronkelijke nestplaats gerealiseerd te worden.

b) Uiterlijk drie maanden voordat de permanente voorzieningen worden gerealiseerd dient een plan van aanpak ter goedkeuring aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (vs. 1) te worden overlegd. Hierin dient opgenomen te worden waar de permanente voorzieningen exact gerealiseerd zullen worden, welk type het betreft waarbij hoogte en oriëntatie (indien gekozen wordt voor inbouwvoorzieningen) per voorziening beschreven dient te worden. De permanente alternatieve voorzieningen dienen conform de richtlijnen gesteld in het meest actuele Kennisdocument Gewone dwergvleermuis (BIJ12) te worden gerealiseerd.

AANWIJZINGEN VOOR GEBRUIK

- Voor alle soorten - beschermd én onbeschermd - geldt de zorgplicht ex artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming. Op grond hiervan dient zoveel als redelijkerwijs mogelijk is schade aan deze soorten te worden voorkomen.
- Gedurende de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met het broedseizoen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd in het kader van de Wet natuurbescherming. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.
- Als de ontheffinghouder de onderhoudsverplichting wenst over te dragen aan een derde (bijvoorbeeld de Vereniging van Eigenaren) dan moet de ontheffinghouder zorgdragen voor de onderhoudsverplichting. Dit dient contractueel vastgelegd te worden.

OVERWEGINGEN

Onderwerp

Op 27 oktober 2022 hebben wij een aanvraag om ontheffing geregistreerd als bedoeld in artikel 3.3, eerste lid, en 3.8, eerste lid van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb). De aanvraag heeft betrekking op het renoveren van 58 woningen aan de Anjelier 11-15 en 22-30, Hyacint 1-7, Zonnebloem 13-21, 18, Aster 34-44 en Fresia 93-103 te Krimpen aan den IJssel en is aangevraagd namens Stichting QuaWonen. De aanvraag betreft het opzettelijk, beschadigen, vernielen of wegnemen van nesten of rustplaatsen van de huismus, het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis en het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis. Ontheffing wordt gevraagd voor het overtreden van de verbodsbepalingen zoals genoemd in:

- artikel 3.1, tweede lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen of wegnemen van nesten of rustplaatsen van de huismus (*Passer domesticus*);
- artikel 3.5, tweede lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*);
- artikel 3.5, vierde lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*).

De ontheffing wordt aangevraagd voor 1 september 2023 tot en met 30 oktober 2025.

Bij de aanvraag zijn de volgende stukken gevoegd:

- Rapportage activiteitenplan KY.027 te Krimpen aan den IJssel, Econsultancy B.V., rapportnummer 8099.009, 9 september 2022;
- Quicksan Flora en Fauna diverse wooncomplexen te Krimpen aan den IJssel, Econsultancy B.V., rapportnummer 8099.004, 4 december 2019;
- Nader onderzoek ecologie diverse wooncomplexen te Krimpen aan den IJssel, Econsultancy B.V., rapportnummer 8099.006, 17 november 2021.

Procedure

Titel 4.1 van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 5.1 van de Wnb zijn toegepast op deze beschikking.

Omdat de aangeleverde gegevens onvolledig waren is op 2 februari 2023 verzocht om aanvullende gegevens. Op 13 februari 2023 hebben wij de volgende gegevens ontvangen:

- Asbestrapportage, JAI Jongejan Asbest Inventarisatie B.V., projectnummer 22.219, 9 november 2022;
- NTA 8800 EP-advies, Idea Nederland B.V., project Qua Wonen Fresia, Krimpen aan den IJssel, 29 juni 2023.

Verlenging

Met toepassing van artikel 5.1, tweede lid, van de Wnb hebben wij op 28 november 2022 de termijn voor de afhandeling van de aanvraag met zeven weken verlengd.

Bevoegd gezag

De handeling wordt verricht binnen de provincie Zuid-Holland. Gelet op de bepalingen in artikel 1.3 van de Wnb zijn wij bevoegd gezag voor de beoordeling van de aanvraag.

Toetsingskader en grondslag beschikking

De aanvraag is getoetst aan de artikelen 3.1, 3.3, 3.5 en 3.8 van de Wnb en de Beleidsregel uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland.

De huismus is van nature in Nederland in het wild levende vogels en beschermd op grond van artikel 1 van de Vogelrichtlijn.

Op grond van artikel 3.1, tweede en vierde lid, van de Wnb is het verboden:

- opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van de huismus te beschadigen, te vernielen of weg te nemen;
- vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.

De gewone dwergvleermuis is een van nature in Nederland in het wild levend dier van soorten genoemd in bijlage IV, onderdeel a bij de Habitatrichtlijn.

Op grond van artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wnb is het verboden:

- de gewone dwergvleermuis opzettelijk te verstoren;
- voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis te beschadigen of te vernielen.

Op grond van artikel 3.3, vierde lid en artikel 3.8, vijfde lid, van de Wnb wordt een ontheffing slechts verleend indien:

- Er geen andere bevredigende oplossing bestaat;
- de ontheffing nodig is omdat één van de belangen genoemd in artikel 3.3, vierde lid, aanhef en onder b, en artikel 3.8, vijfde lid, aanhef onder b, van de Wnb aan de orde is; en
- de maatregelen niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding respectievelijk er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in en gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Beoordeling

Stichting QuaWonen is voornemens om 58 woningen aan de Anjelier 11-15 en 22-30, Hyacint 1-7, Zonnebloem 13-21, 18, Aster 34-44, Fresia 93-103 te Krimpen aan den IJssel te renoveren. De aanvraag heeft betrekking op de volgende werkzaamheden:

- Isoleren van de vloeren;
- vervangen van schilderwerk en houtrot herstellen;
- isoleren dak aan buitenzijde en nieuwe dakpannen leggen;
- aanleggen van een groen dak op één van de woonblokken;
- vervangen van het glas in de kozijnen;
- inbouwen van permanente verblijfplaatsen in de gevel;
- het isoleren van de spouw en buitengevel en herstel metselwerk van de buitengevel of;
- verwijderen en opnieuw optrekken van de buitengevel, hierbij 150 mm isolatie aanbrengen en afwerken met steenstrips.

Tijdens de renovatiewerkzaamheden staan de woningen in de steigers en voor hijswerk wordt een hijskraan ingezet. De renovatiewerkzaamheden starten in april 2023 en duren uiterlijk tot en met december 2023.

Anticiperend op mogelijke uitloop van de werkzaamheden wordt een langere ontheffingsperiode aangehouden.

Overtreding verbodsbepaling(en)

Om te bepalen of er sprake is van overtreding van de Wnb heeft in 2020 en 2021 nader onderzoek plaatsgevonden naar de aanwezigheid van de huismus en vleermuizen binnen het plangebied. Het onderzoek is niet volledig uitgevoerd conform het Vleermuisprotocol (2017/2021), er heeft geen onderzoek plaatsgevonden naar de aanwezigheid van massawinterverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis. De bebouwing in het plangebied is

op basis van hoogte, grootte en thermische capaciteit niet geschikt bevonden voor massawinterverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis. Daarnaast zijn er tijdens de veldbezoeken geen grote aantallen vleermuizen tegelijkertijd waargenomen. In deze specifieke situatie is het voldoende aannemelijk gemaakt dat de functies van het plangebied voor de gewone dwergvleermuis in kaart zijn gebracht. Het onderzoek is uitgevoerd conform het Kennisdocument Huismus (BIJ12). Daarmee is voldoende aannemelijk gemaakt dat de functies van het plangebied voor de huismus in kaart zijn gebracht. Hiermee zijn wij van mening dat de onderzoeksinspanning voldoende is geweest.

Huisumus

De huismus is in het plangebied aangetroffen. Er zijn 15 nesten aanwezig. Het betreft:

- drie nesten op de Zonnebloem 15 (achterzijde);
- één nest op de Zonnebloem 17 (voorzijde);
- één nest op de Hyacint 1 (voorzijde);
- één nest op de Hyacint 3 (voorzijde)
- één nest op de Aster 34 (achterzijde);
- twee nesten op de Anjelier 11 (voorzijde);
- twee nesten op de Anjelier 13 (voorzijde);
- één nest op de Anjelier 30 (voorzijde);
- één nest op de Fresia 95 (achterzijde);
- één nest op de Fresia 97 (achterzijde);
- één nest op de Fresia 101 (achterzijde).

In de achtertuin ter hoogte van de Fresia 95 en 101 is elk een kwetterplek gevonden. De kwetterplekken in de achtertuinen bevinden zich niet binnen de invloedssfeer en worden met de beoogde ingreep niet aangetast, deze blijven zowel gedurende als na de werkzaamheden beschikbaar. Met de geplande werkzaamheden gaan deze nestplaatsen verloren en wordt de verbodsbepaling zoals bedoeld in artikel 3.1, tweede lid overtreden.

Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is in het plangebied aangetroffen. Er is één paarverblijfplaats achter de kantpan op de kopgevel van de Zonnebloem 13 aanwezig. Van paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis mag er redelijkerwijs vanuit worden gegaan dat deze ook in gebruik zijn gedurende milde winters door één of enkele individuen. Met de geplande werkzaamheden gaat deze paarverblijfplaats verloren en worden individuen opzettelijk verstoord. Hiermee worden de verbodsbepalingen zoals bedoeld in artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wnb overtreden.

Voorgestelde maatregelen

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de huismus en de gewone dwergvleermuis tot een minimum te beperken worden maatregelen voorgesteld zoals beschreven in hoofdstuk zes van rapport 'Rapportage activiteitenplan KY.027 te Krimpen aan den IJssel' van 9 september 2022 en de aanvullende van 13 februari 2023. Deze maatregelen zien onder andere toe op het ongeschikt maken van de bebouwing in de minst kwetsbare periode van de huismus en de gewone dwergvleermuis en het treffen van compenserende en mitigerende maatregelen. De werkzaamheden dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een ecologisch deskundige met kennis van de huismus en de gewone dwergvleermuis.

Staat van instandhouding

Als gevolg van de renovatiewerkzaamheden gaan vijftien nesten van de huismus en één paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis verloren.

Huismus

Ten behoeve van de vijftien nestplaatsen van de huismus zijn 9 april 2021 30 tijdelijke kasten van het type HMT1 Unitura gerealiseerd. Er zijn 24 tijdelijke alternatieve voorzieningen binnen een straal van 200 meter en zes binnen een straal van 350 meter van de oorspronkelijke nestplaatsen opgehangen aan de gevels van:

- Lavendel 102 en 114 (2 maal 4 kasten, oriëntatie noordoost);
- Orchidee 5, 7, 9, 11, 21, 23, 25 en 27 (16 kasten, oriëntatie oost);
- Lelie 26, 28 en 30 (6 kasten, oriëntatie noord).

De kasten zijn zo geplaatst dat er geen zichtlijn tussen de openingen aanwezig is of zo dat er minimaal 50 cm tussen de openingen aanwezig is. Ze zijn op minimaal drie meter hoogte geplaatst onder dakgoten en/of in de schaduw en niet in de volle middagzon. De kasten zijn opgehangen volgens het Kennisdocument huismus (BIJ12). In de directe omgeving van de huidige nest- en verblijfplaatsen bevinden zich daarnaast natuurlijke alternatieven.

In de permanente situatie dienen dertig HMP2 inmetstelstenen van Unitura geplaatst te worden en/of vogelschroot onder de derde of vierde pannenlat (geteld vanaf de dakgoot) zodat de eerste drie rijen dakpannen beschikbaar te zijn voor de huismus en er per woning ruimte komt voor vier tot zes huismusnesten. De inmetstelstenen dienen zo dicht mogelijk bij de oorspronkelijke nestplaats gerealiseerd te worden. Gezien de exacte locaties en het type voorziening nog niet bekend is dient uiterlijk drie maanden voordat de permanente voorzieningen worden gerealiseerd een plan van aanpak ter goedkeuring aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (vs. 1) te worden overlegd. Hierin dient opgenomen te worden waar de permanente voorzieningen exact gerealiseerd zullen worden, welk type het betreft waarbij hoogte en oriëntatie (indien gekozen wordt voor inbouwvoorzieningen) per voorziening beschreven dient te worden. De permanente alternatieve voorzieningen dienen conform de richtlijnen gesteld in het meest actuele Kennisdocument Gewone dwergvleermuis (BIJ12) te worden gerealiseerd. Dit hebben wij opgenomen in de voorschriften. Hiermee worden er gedurende en na de werkzaamheden voldoende uitwijkmogelijkheden aangeboden ter compensatie voor hetgeen dat verloren gaat.

Het ongeschikt maken van de huismusnesten dient verricht te worden buiten het broedseizoen van de huismus, die loopt van 1 maart tot 1 september en buiten koude perioden (gedefinieerd als perioden met gedurende 3 tot 5 dagen aanhoudende (nacht)vorst onder begeleiding van een ecologisch deskundige (zie vs.4). Indien sprake is van late broedsels dient ook de maand september te worden ontzien. Zulks ter beoordeling van de deskundige. Indien er nestplaatsen in gebruik zijn dient het ongeschikt maken plaats te vinden nadat de betreffende exemplaren van de huismus de nestlocatie uit eigen vrije beweging hebben verlaten. Dit hebben wij geborgd in voorschrift 12. Dit wordt uitgevoerd door middel van het plaatsen van spouwborstels net boven de dakgoot onder de eerste rij met dakpannen op de dakpanlat. Hierbij wordt gecontroleerd dat er geen huismussen worden opgesloten door dakpannen op te tillen en met een zaklamp onder de dakpannen te kijken. Daarmee wordt voorkomen dat individuen worden verwond of gedood. De genoemde maatregelen worden getroffen conform de richtlijnen uit het Kennisdocument huismus (BIJ12).

Gewone dwergvleermuis

Als gevolg van de renovatiewerkzaamheden gaat één paarverblijfplaats, tevens milde winterverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis verloren. Op 9 april 2021 zijn vier tijdelijke VMT1 vleermuiskasten van Unitura geplaatst binnen een straal van tweehonderd meter van de huidige verblijfplaatsen. Twee kasten hangen op de Vijverlaan 638 met een noordelijke oriëntatie en de twee kasten hangen op de zuidzijde van de Vijverlaan 340. Deze zijn op de meest geschikte gevels in de directe omgeving gehangen zodanig dat de kasten een verschillend microklimaat hebben, buiten de invloedsferen van de werkzaamheden, doch binnen een netwerk van in de omgeving van de planlocatie aangetroffen verblijfplaatsen.

In de permanente situatie worden vier inbouwkasten van het type VMPM1 of IB VL 01 van Unitura gerealiseerd. Er worden twee kasten ingebouwd op dezelfde gevel waar de huidige paarverblijfplaats aanwezig is, de andere twee worden binnen 200 meter van de huidige verblijfplaats gerealiseerd op verschillende oriëntaties. De permanente

voorzieningen worden gerealiseerd conform de specificaties genoemd in paragraaf 6.5.2 van het 'Rapportage activiteitenplan KY.027 te Krimpen aan den IJssel' van 9 september 2022 en conform de richtlijnen uit het meest recente Kennisdocument Gewone dwergvleermuis (BIJ12). Hiermee worden er gedurende en na de werkzaamheden voldoende uitwijkmogelijkheden aangeboden voor de gewone dwergvleermuis.

Buiten de kwetsbare periode van de gewone dwergvleermuis, die loopt van 15 april tot en met 15 augustus, wordt de verblijfplaats ongeschikt gemaakt om te voorkomen dat er vleermuizen aanwezig zijn in de bebouwing ten tijde van de uitvoering van de werkzaamheden. Het ongeschikt maken van de aangetroffen verblijfplaats wordt uitgevoerd door het plaatsen van een exclusion flap. Vleermuizen kunnen hierdoor wel uitvliegen, maar niet meer invliegen. Andere eventueel aanwezige potentiële vleermuisverblijven in de gehele kopgevel in de vorm van ventilatievoegen of openingen worden tevens ongeschikt gemaakt. Hierbij worden minimaal 3 'uitvlieg-openingen' met exclusion flaps aan de kopgevelkant gecreëerd voor vleermuizen om naar buiten te vliegen, waarbij de overige gaten en kieren worden afgedicht met weringborstels of schuimrubber. Enkel indien invliegopeningen met elkaar in verbinding staan is het per strekkende meter, onder voorwaarde dat minimaal één van deze openingen ongeschikt wordt gemaakt door middel van een exclusion flap, toegestaan om de overige openingen ongeschikt te maken door middel van weringborstels of schuimrubber. Dit hebben wij opgenomen in de voorschriften. Er mag geen gebruik worden gemaakt van netten, folie of purschuim. De exclusion flaps dienen gedurende minimaal vijf aaneengesloten dagen te worden ingezet bij gunstige weersomstandigheden (minimaal 8 graden en een windkracht van minder dan 4 Bft en maximaal lichte regen). Na het ongeschikt maken wordt een controle uitgevoerd door de ecologisch deskundige alvorens het plangebied wordt vrijgegeven. Daarmee wordt voorkomen dat er dieren kunnen worden verwond of gedood. De deskundige dient verslag te doen van het ongeschikt maken in het ecologisch logboek. Dit hebben wij opgenomen in voorschrift 12. De genoemde maatregelen worden getroffen conform de richtlijnen uit het meest recente Kennisdocument Gewone dwergvleermuis (BIJ12).

De huismus en de gewone dwergvleermuis komen verspreid voor in de directe omgeving van het plangebied en op grotere schaal binnen Krimpen aan den IJssel. Door de voorgenomen maatregelen en de beperkte omvang van het effect is het aannemelijk dat de huismus en de gewone dwergvleermuis in de directe omgeving aanwezig blijven.

Op grond van het vorenstaande zijn wij van mening dat de maatregelen, met inachtneming van de voorschriften, voldoende zijn om negatieve effecten te voorkomen dan wel tot een minimum te beperken en dat de renovatie niet leidt tot verslechtering van de instandhouding van de huismus of de gewone dwergvleermuis.

Ecologisch werkprotocol

De start van de werkzaamheden dient gemeld te worden bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. De werkzaamheden en de wijze waarop maatregelen worden uitgevoerd dienen in een ecologisch werkprotocol te worden opgenomen. Dit protocol dient bij het melden van de start van de werkzaamheden meegestuurd te worden. Voorts dient het ecologisch werkprotocol op de locatie aanwezig te zijn. Hierdoor weten ook de uitvoerders op welke wijze de werkzaamheden zorgvuldig moeten worden uitgevoerd. Wij hebben dit in de voorschriften 1, 2 en 3 vastgelegd.

Belangenonderbouwing

De ontheffing is aangevraagd op grond van het belang van 'de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten' zoals genoemd in artikel 3.3, lid 4 onder b sub 1 en artikel 3.8, lid 5, onder vijf sub 3 van de Wnb.

De beschreven grootschalige renovatie van de woningen is nodig omdat de woningen nu onvoldoende geïsoleerd (energielabel C) zijn. Wat dat betreft zijn ze daarom niet voldoende duurzaam of bevorderlijk voor de gezondheid van de bewoners. De kwaliteit van het exterieur van de woningen is onvoldoende waardoor tochtproblemen

ontstaan, die uiteindelijk leiden tot vocht- en schimmelplekken. Op langere termijn kunnen de vochtplekken en schimmelvorming zorgen voor gezondheidsproblemen. Schimmels verspreiden allergene stoffen, waardoor allergieën en klachten aan de luchtwegen kunnen ontwikkelen. De schimmels ontstaan op plekken met vochtige ondergronden, vaak veroorzaakt door slechte ventilatie en koudebruggen in de woning. Op een plek waar de koudebrug zit, is meer condensatie en tevens een verlies aan warmte. Vochtige huizen kunnen zorgen voor ademhalingsstoornissen zoals astma, bronchitis en chronische verkoudheid². Om deze problemen te verhelpen wordt bijvoorbeeld mechanische ventilatie ingebouwd en de kierdichtheid van de vloer verbeterd om het toetreden van vocht uit de kruipruimte te voorkomen. Het isoleren van de vloeren, spouw, buitengevel en het dak zijn noodzakelijk om het huidige energielabel te verhogen en om koudebruggen te verhelpen. Ook voor de ramen geldt dat deze vervangen moeten worden om minimaal energielabel A te verkrijgen. De raamvervanging biedt tevens een goede oplossing om koudebruggen en lekkages doeltreffend aan te pakken en klachten over de woning weg te nemen. Door de renovatiewerkzaamheden wordt het leefmilieu in de woning verbeterd en worden bovenstaande problemen verholpen en voorkomen. De woningen zullen na de werkzaamheden energielabel A of A+ krijgen.

Met de renovatiewerkzaamheden worden gezondheidsklachten voorkomen en kan gegarandeerd worden dat deze ook niet zullen ontstaan in de toekomst. Door het uitvoeren van de werkzaamheden blijven de woningen ook bewoonbaar. De werkzaamheden zijn positief voor zowel de bewoners als de volksgezondheid.

Renovatie van woningen is de enige levensvatbare optie, waarmee op een efficiënte manier voor het milieu wezenlijke gunstige effecten behaald kunnen worden. Indien de bestaande buitengevel wordt verwijderd en opnieuw wordt opgebouwd hoeft minder verwarmd te worden en daarmee fossiele brandstoffen bespaard worden en kan de CO₂-uitstoot per jaar teruggebracht worden van 4673 kg (bestaande situatie) naar 1631 kg (nieuwe situatie). Dit is een besparing van 3042 kg CO₂, een kleine 65%. Verder is er een onderhoudsbehoefte van de gebouwschil, waarbij de technische en energetische kwaliteit van de woningen worden opgevoerd. Uit onderzoek blijkt dat de bestaande isolatiedekens zijn weggezakt, in elkaar geschoven en nat geworden, de voegen te ondiep en slecht zijn, de stenen water doorlaten en ook de spouwankers slecht zijn. Dit geeft een negatief effect op het binnenklimaat met onder andere koudebruggen.

Daarnaast heeft de initiatiefnemer samen met de landelijke organisatie voor woningcorporaties (Aedes) als maatschappelijke doelstelling van groot openbaar belang om het gehele woningbestand vóór 2050 CO₂-neutraal te maken. Hierdoor geldt dat in een hoog tempo huurwoningen zo efficiënt en goed mogelijk gerenoveerd en verduurzaamd moeten worden. Een belangrijk punt van grootschalige woningrenovatie is het terugdringen van het energieverbruik door betere isolatie. Het verminderen van het energieverbruik dient een voor het milieu wezenlijk gunstig effect.

Conclusie

Gelet op het voorgaande zijn wij van oordeel dat de belangen 'de volksgezondheid of de openbare veiligheid' en de 'volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten' voldoende zijn onderbouwd om de negatieve effecten op de gewone dwergvleermuis, welke als gevolg van de uitvoering van het project zullen optreden, te rechtvaardigen.

Geen andere bevredigende oplossing

Het project is locatiegebonden omdat het de renovatie van bestaande woningen betreft. Om kou, tocht en verdere verslechtering van de bouwkundige staat van de woningen te voorkomen is het noodzakelijk om de bebouwing te renoveren. Een andere werkwijze om dezelfde resultaten in het belang van de volksgezondheid en het milieu te behalen zou sloop en nieuwbouw kunnen zijn, maar dit zou een veel duurder zijn en resulteren in hogere huren en

² Zie ook: <https://www.rivm.nl/documenten/vragen-en-antwoorden-schimmel-en-vochtproblemen>
01047431-00097137

daarnaast betekenen dat de verblijfplaatsen tevens zouden verdwijnen. Wat betreft de werkzaamheden worden alle mogelijke mitigerende uitvoeringsmaatregelen getroffen om effecten op de huismus en de gewone dwergvleermuis te verminderen, hetgeen wordt opgenomen en geborgd in een ecologisch werkprotocol. Zo wordt er rekening gehouden met de kwetsbare perioden van de huismus en de gewone dwergvleermuis en worden er maatregelen genomen om negatieve effecten tijdens de werkzaamheden te voorkomen. Deze renovatie-activiteiten vinden in de periode september 2023 (mits geen broedende huismussen meer aanwezig zijn in de planlocatie) tot januari 2024.

Gelet op de noodzaak en wijze van uitvoering zijn wij van mening dat er voldoende is aangetoond dat geen andere bevredigende oplossing voorhanden is. Door de gekozen wijze en periode van uitvoering, wordt schade aan zoveel mogelijk voorkomen.

Samenhangende besluiten

Er kunnen nog andere bepalingen van kracht zijn, op grond waarvan vergunningen, toestemmingen, ontheffingen of meldingen benodigd zijn om de gevraagde activiteit te kunnen uitvoeren. Hiervoor is de gemeente Krimpen aan den IJssel bevoegd gezag.

Conclusie

Op grond van het vorenstaande kan de gevraagde ontheffing op grond van artikel 3.3, eerste lid, en/of artikel 3.8, eerste lid van de Wnb worden verleend.